

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО
ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

СУМИ

2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
Кафедра економіки та підприємництва імені професора
І.М. Брюховецького

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО
ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

для здобувачів 2 курсу
другого (магістерського) рівня вищої освіти
денної та заочної форм навчання
спеціальності 051 «Економіка» ОПП «Економіка підприємства»

СУМИ
2023

Укладачі: *Терещенко С.І.*, д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та підприємництва імені професора І.М. Брюховецького;

Строченко Н.І., к.е.н., професор, професор кафедри економіки та підприємництва імені професора І.М. Брюховецького;

Ковальова О.М. к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та підприємництва імені професора І.М. Брюховецького.

Терещенко С.І., Строченко Н.І., Ковальова О.М.

М 54 Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи для здобувачів 2 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання спеціальності 051 «Економіка» ОПП «Економіка підприємства»/ Суми, 2023. 28 с.

Методичні вказівки спрямовані на надання методичної допомоги студентам під час написання кваліфікаційної роботи магістра. Містять загальні положення, вимоги до написання кваліфікаційних робіт, орієнтовну тематику кваліфікаційних робіт, орієнтовні зразки планів кваліфікаційних робіт, список рекомендованих джерел та додатки.

Рецензенти:

Ковбаса О.М. к.е.н., доцент кафедри економіки та підприємництва імені професора І.М. Брюховецького Сумського національного аграрного університету;

Геєнко М.М. к.е.н., професор, завідувач кафедри «Фінансів, банківської справи та страхування» Сумського національного аграрного університету.

Відповідальний за випуск:

Ковальова О.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та підприємництва ім. проф. І.М. Брюховецького.

Рекомендовано до видання Методичною радою факультету економіки і менеджменту Сумського національного аграрного університету

Протокол № 10 від 30.05.2023 року.

©Сумський національний аграрний університет, 2023

© Терещенко С.І., Ковальова О.М., 2023

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	5
1. ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	8
2. ОСОБЛИВОСТІ НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ЗДОБУВАЧАМИ	13
3. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 051 «ЕКОНОМІКА» ОПП «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»	14
4. ОРІЄНТОВНІ ЗРАЗКИ ПЛАНІВ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ	16
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	25
ДОДАТКИ	26

ВСТУП

Методичні рекомендації розроблені для здобувачів вищої освіти та викладачів, які здійснюють керівництво виконанням кваліфікаційних робіт у відповідності до вимог за спеціальністю 051 «Економіка» ОПП «Економіка підприємства» ОС «Магістр». Методичні рекомендації містять загальні положення, вимоги до написання кваліфікаційних робіт, орієнтовну тематику кваліфікаційних робіт, орієнтовні зразки планів кваліфікаційних робіт, список рекомендованих джерел та додатки.

Кваліфікаційна робота, що виконується здобувачем вищої освіти, є складовою атестації здобувачів вищої освіти, підсумковою кваліфікаційною роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння ним теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за обраною спеціальністю.

Виконання кваліфікаційної роботи сприяє систематизації теоретичних знань та практичних вмінь, отриманих студентами під час навчання та проходження всіх видів практик, що суттєво підвищує якість підготовки здобувачів вищої освіти, надає навички самостійного вирішення важливих науково-практичних завдань. Ця форма атестації здобувачів вищої освіти являється суттєвим фактором активізації самостійної роботи, в яку впроваджуються елементи наукового дослідження. Написання кваліфікаційної роботи дозволяє краще підготувати спеціаліста до самостійної роботи у сучасних умовах господарювання, які постійно змінюються під впливом науково-технічного прогресу, повніше озброїти його новітніми науковими даними та досягненнями передового досвіду в умовах ринкової трансформації економіки.

У процесі виконання кваліфікаційної роботи здобувачі вищої освіти повинні набути таких компетентностей:

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК2. Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.

СК3.Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК4.Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК5.Здатність визначати ключові тренди соціально- економічного та людського розвитку.

СК6.Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК7.Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК8.Здатність оцінювати можливі ризики, соціально- економічні наслідки управлінських рішень.

СК9.Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.

СК10.Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

СК11. Здатність планувати і розробляти проєкти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

СК12. Здатність здійснювати моделювання розвитку соціально-економічних систем, що діють у невизначених умовах, з урахуванням сучасних світових трендів.

СК13. Здатність здійснювати оцінку стану та розвитку соціально-економічних систем, а також взаємозв'язків в рамках глобальної продовольчої безпеки.

СК14. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо розвитку агроформувань різних типів для забезпечення світової продовольчої безпеки.

Основними нормативними документами для підготовки фахівців у вищих навчальних закладах є стандарти вищої освіти. На їх основі у вищих навчальних закладах складають всі документи, що регламентують види освітньої діяльності.

Водночас враховують вимоги загальноосвітніх інструктивних документів, а саме:

- Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> .

- Класифікація видів економічної діяльності: національний класифікатор України КВЕД 009:2010. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text> .

- Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства

освіти і науки України протокол від 29.03.2016 № 3. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/proekty%20standartiv%20vishcha%20osvita/1648.pdf> .

- Національна рамка кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF> .

- Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003-2010: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.09.2015 р. № 1084. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1084731-15#Text>

- Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF> .

- Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266: наказ МОН України від 06.11.2015 № 1151. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15> .

- ДСТУ 3008-95 Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення.

- Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах.

- Положення про організацію освітнього процесу у Сумському національному аграрному університеті. Суми: СНАУ, 2021.

- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ. Суми: СНАУ, 2017.

- Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в Сумському національному аграрному університеті. Суми: СНАУ, 2019.

- Положення про кваліфікаційні роботи в Сумському національному аграрному університеті. Суми: СНАУ, 2022.

- Загальні вимоги до написання і захисту кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти: методичні вказівки для викладачів та здобувачів вищої освіти денної і заочної форм навчання факультету економіки і менеджменту / уклад. Н.І. Строченко, Л.О. Рибіна. Суми: Сумський національний аграрний університет, 2022.

- Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства». Рівень вищої освіти другий. Ступінь вищої освіти магістр. Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки». Суми: СНАУ, 2023.

1. ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Вимоги до кваліфікаційної роботи за спеціальністю 051 "Економіка» ОПП «Економіка підприємства» ОС «Магістр» розроблено з урахуванням Закону України «Про вищу освіту», інструкцій Міністерства освіти і науки.

Кваліфікаційна робота магістра як обов'язковий компонент освітньої програми підготовки магістра являє собою оригінальний внесок у вирішення проблеми через проведення досліджень, реалізованих здобувачем під керівництвом наукового керівника для досягнення визначених освітньою програмою результатів навчання, що відповідають сьомому рівню НРК, у формі письмової роботи.

Ця робота є найскладнішою з усіх видів письмових кваліфікаційних робіт, що виконуються студентами під час навчання в університеті. І тому вона повинна стати повноцінним та якісним науковим продуктом, що створений на основі попереднього досвіду написання студентських наукових робіт.

Метою виконання кваліфікаційної роботи є:

- поглиблення, узагальнення та закріплення знань студентів із професійно орієнтованих навчальних дисциплін;
- критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань;
- набуття студентом навичок наукового дослідження, застосування отриманих знань при вирішенні конкретних фахових завдань;
- набуття вмінь самостійно працювати з науковими виданнями, в тому числі іноземною мовою, законодавчими та нормативно-правовими документами, матеріалами фінансової звітності підприємств (установ, організацій), електронно-обчислювальною технікою, з використанням сучасних інформаційних засобів та технологій;
- формування навичок узагальнювати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах.

У процесі виконання роботи студент повинен показати:

- високий рівень знань з фундаментальних і професійно орієнтованих дисциплін;
- вміння виконувати навчальні завдання із високим ступенем автономії;
- уміння знаходити інформацію відповідно до теми з різних джерел, в тому числі іноземною мовою, опрацьовувати та критично осмислювати наукові публікації за обраною темою;
- навички систематизації та узагальнення інформації, а також вміння виділяти невирішену частину теоретико - методичного або практичного питання, яке вивчає;
- уміння використовувати відповідну методологію для перевірки припущень та обґрунтування вирішення теоретичного або практичного питання, яке досліджується в кваліфікаційній роботі;

- уміння формувати висновки, що впливають із проведеного дослідження, та обґрунтовувати пропозиції щодо вирішення досліджуваних питань;
- уміння виконувати кваліфікаційну роботу відповідно до вимог щодо змісту, структури, оформлення такого виду робіт;
- здатність захищати отримані результати через процедуру прилюдного захисту, демонструючи зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації.

За результатами написання кваліфікаційної магістерської роботи студент повинен отримати такі програмні результати:

ПРН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПРН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально- економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН 3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН 4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

ПРН 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

ПРН 6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.

ПРН 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПРН 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПРН 10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально- економічними системами.

ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

ПРН 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

ПРН 15. Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

ПРН 16. Моделювати з урахуванням сучасних інноваційних трендів розвиток соціально-економічних систем, що діють у невизначених умовах.

ПРН 17. Визначати та критично оцінювати стан, тенденції розвитку та роль аграрного бізнесу у забезпеченні світової продовольчій безпеки.

ПРН 18. Обґрунтовувати управлінські рішення з підвищення ефективності функціонування різних моделей агроформувань для забезпечення світової продовольчій безпеки.

Магістерська кваліфікаційна робота має бути написана державною мовою, науковим стилем, логічно й аргументовано.

Магістерська кваліфікаційна робота може виконуватись на матеріалах реальних об'єктів будь-якої форми власності, а саме: приватних підприємств, колективних підприємств, фермерських господарств, комунальних підприємств, які є юридичними особами і мають самостійну звітність.

Терміни дослідження та опрацювання матеріалів для написання кваліфікаційної роботи 3 - 5 років.

Кваліфікаційна робота виконується за обраною тематикою, містить елементи наукової новизни та практичної значущості.

За структурою магістерська кваліфікаційна робота містить:

- титульний аркуш;
- завдання і календарний план;
- анотації;
- зміст з визначенням сторінок тексту роботи;
- перелік скорочень та умовних позначок (за необхідністю);
- вступ;
- основну частину (розділи: теоретико-методичний, аналітичний, проектно-рекомендаційний);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладається у трьох розділах. Зміст розділів основної частини повинен відповідати темі роботи та повністю її розкривати в логічній послідовності. Розділ 2 та розділ 3 повинні обов'язково містити підрозділи (мінімальна кількість – 2, максимальна 5). Формулювання назв розділів та підрозділів здобувач вищої освіти розробляє разом з керівником з урахуванням специфіки обраного підприємства та поставленої мети.

У першому теоретико-методичному розділі основної частини розглядаються теоретичні та методичні аспекти досліджуваної проблеми,

аналітичний огляд літературних джерел з предмета наукового дослідження, критично аналізуються різні погляди, здійснюється їх наукова класифікація, основні фактори впливу на стан і розвиток досліджуваного об'єкта тощо. Теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та тенденції розвитку предмета дослідження, методичні підходи повинні мати елементи полемічності, розкривати власну позицію щодо предмета дослідження, що створює передумови для проведення у наступному розділі власних наукових досліджень.

Для констатації та обґрунтування загальнотеоретичних висновків та тенденцій доцільно використовувати дані, опубліковані у відповідних енциклопедіях, монографіях, довідниках, зарубіжних джерелах виданнях, у т. ч. з наукометричної бази Scopus та Web of science.

У *другому аналітичному розділі* здобувач має проявити й використати свої аналітичні та розрахункові здібності. Він повинен ґрунтовно проаналізувати фактичний стан досліджуваної проблеми на матеріалах обраного підприємства.

У цьому розділі проводять аналіз і дають оцінку діяльності обраного для дослідження підприємства, а також його зовнішнього середовища. З цією метою необхідно використовувати дані відомчої статистики, дані спеціальних економічних досліджень, особисті спостереження, узагальнення та прикладні напрацювання, зроблені під час проходження практики. Детально описувати історію виникнення і розвитку підприємства *не доцільно*.

Розділ повинен бути максимально насиченим ілюстративним матеріалом (таблиці, графіки, діаграми, схеми), що характеризують результати діяльності аналізованого підприємства за останні 3–5 років, зовнішнього середовища, в якому провадить свою діяльність суб'єкт господарювання. Наведені в цьому розділі аналітичні розрахунки та ілюстративні матеріали мають супроводжуватися відповідними поясненнями і, найважливіше, формувати об'єктивну базу для виявлення невикористаних резервів у діяльності підприємства.

На основі вивчення, опрацювання та узагальнення аналітичних матеріалів студент повинен виявити вплив позитивних і негативних чинників, встановити джерела та причини недоліків, оцінити можливості підприємства щодо підвищення ефективності та забезпечення розвитку тих чи інших напрямів економічної діяльності, які будуть відображені в проектному розділі.

Третій розділ проектно-рекомендаційний містить декілька взаємопов'язаних підрозділів, в яких надано конкретні науково обґрунтовані пропозиції, проекти інноваційного характеру щодо вдосконалення управління та підвищення ефективності діяльності підприємств, фірм, господарств. У цьому розділі розкривають також зміст і результати власних досліджень, подаються конкретні методики і моделі.

Також у цьому розробляють конкретні рекомендації, пропозиції, бізнес-плани, проекти та програми (розвитку, реструктуризації, реінжинірингу,

санації тощо). Він має містити обґрунтовані пропозиції студента, спрямовані на досягнення мети, визначеної у *Вступі* кваліфікаційної роботи.

Невід'ємною частиною обґрунтування пропонованих студентом заходів у кваліфікаційній роботі має бути розрахунок економічної (фінансової, екологічної, енергетичної) ефективності. Для проведення економічних розрахунків варто використовувати сучасне програмне забезпечення. *Ця частина роботи є на 100% самостійною розробкою студента і визначає результат дослідження.*

Результати, отримані магістром у проектно-рекомендаційному розділі, формують науково-методичну базу для розроблення *висновків*.

У **висновках** кваліфікаційної роботи підбиваються підсумки проведеного дослідження, наводяться одержані наукові та практичні результати. Вони мають бути конкретними, реальними та обґрунтованими, виходити з результатів проведеного дослідження та змісту кваліфікаційної роботи. Формулювання висновків повинно базуватися на матеріалах основної частини роботи відповідно до поставлених завдань.

До списку використаних джерел слід включати джерела, на які у тексті є посилання, а також ті, які використано при викладенні конкретних наукових положень. Список складається із законодавчих актів, нормативних матеріалів, вітчизняної та зарубіжної наукової, спеціальної літератури, фахових видань, інформаційних ресурсів Інтернету. Список використаних джерел повинен містити не менше 20 джерел, серед яких: не менше 5 іноземних. Для кваліфікаційних робіт магістра використання підручників не є доцільним, якщо цього не вимагають завдання роботи.

У **додатках наводяться**, допоміжні матеріали: копії документів, витяги із законодавчо-нормативних документів, звіти, інструкції (положення), правила, результати соціологічних та маркетингових досліджень, результати опитування чи анкетування, громіздкі таблиці, рисунки тощо.

В **анотації**, обсяг якої складає до 300-500 слів, зазначається прізвище та ініціали здобувача вищої освіти, назва кваліфікаційної роботи, основний зміст та результати дослідження. Ключові слова (слова специфічної термінології за темою, які найчастіше зустрічаються у кваліфікаційній роботі) наводяться у називному відмінку. Кількість ключових слів становить від п'яти до десяти.

Анотація подається українською та однією з іноземних мов (переважно – англійською) і розміщується разом з ключовими словами.

Виконання кваліфікаційної роботи відбувається у декілька етапів у відповідності до календарного плану (табл.1).

Таблиця 1 - **Календарний план виконання кваліфікаційної роботи**

№ з/п	Назва етапів підготовки кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Визначення та затвердження теми дослідження, складання плану – графіку виконання роботи	вересень - жовтень	
2.	Підбір та аналіз літературних джерел, підготовка першого	листопад - грудень	

	теоретичного розділу		
3.	Збір аналітичної інформації, обробка результатів дослідження та підготовка другого розділу роботи	травень-липень	
4.	Підготовка третього розділу кваліфікаційної роботи	вересень - жовтень	
5.	Підготовка висновків, пропозицій та узгодження з керівником	листопад	
6.	Перевірка на автентичність, опрацювання зауважень керівника.	листопад	
7.	Підготовка кінцевого варіанту кваліфікаційної роботи	листопад	
8.	Рецензування кваліфікаційної роботи	листопад	
9.	Представлення кваліфікаційної роботи на кафедрі, деканат	листопад	
10.	Підготовка доповіді, презентації до кваліфікаційної роботи та її попередній захист	грудень	
12.	Захист кваліфікаційної роботи	грудень (згідно графіку захисту, затвердженого деканом)	

Структура та обсяг роботи має відповідати вимогам, визначеним у Положенні про кваліфікаційні роботи у Сумському національному аграрному університеті та у Методичних вказівках «Загальні вимоги до написання і захисту кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти: методичні вказівки для викладачів та здобувачів вищої освіти денної і заочної форм навчання факультету економіки і менеджменту», згідно яких рекомендований обсяг кваліфікаційної роботи – до 60 сторінок з урахуванням специфіки кожної спеціальності і ОПП та повного розкриття поставлених завдань і мети кваліфікаційної роботи, з яких 1-й розділ – 10 сторінок, 2-й розділ – до 20-25 сторінок, 3 розділ – до 20-25 сторінок. До цього обсягу не включають титульного аркушу, завдання і календарний план, анотації, зміст, перелік скорочень та умовних позначок, список використаних джерел та додатки.

2. ОСОБЛИВОСТІ НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ЗДОБУВАЧАМИ

Особливостями написання кваліфікаційних робіт є наступне:

1. При виборі теми дослідження здобувач може користуватися запропонованою орієнтованою тематикою кваліфікаційних робіт, яка відповідає напрямам науково-дослідної тематики випускової кафедри економіки і підприємництва імені професора І.М. Брюховецького і формує складові професійної компетентності магістра *або* обирати власну тему

наукових досліджень виходячи з власних наукових уподобань та напрямів науково-дослідної діяльності наукового керівника.

2. Здобувач на замовлення підприємства може виконати кваліфікаційну роботу. При цьому тема роботи має відображати проблематику функціональних напрямів управлінської діяльності і конструюватися на основі виробничих функцій та типових завдань діяльності, що формують складові професійної компетентності магістра.

3. Теоретико-методична складова роботи здобувача повинна розкривати наявну наукову проблему і повинна відображатися у вигляді повноцінного науково-методичного розділу основної частини роботи (10 аркушів) де будуть розглядатися теоретичні та методичні аспекти досліджуваної проблеми, аналітичний огляд літературних джерел з предмета наукового дослідження.

4. Апробація результатів повинна відображатися у двох наукових публікаціях за напрямом дослідження.

5. Готова робота подається на кафедру для перевірки на плагіат, в разі успішного проходження якого, організовується попередній захист та рецензування роботи. Процедура подання роботи для перевірки на плагіат, попереднього захисту та рецензування описано в методичних вказівках «Загальні вимоги до написання і захисту кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти: методичні вказівки для викладачів та здобувачів вищої освіти денної і заочної форм навчання факультету економіки і менеджменту».

3. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 051 «ЕКОНОМІКА» ОПП «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

1. Економічний аналіз і обґрунтування пропозицій щодо удосконалення господарської діяльності.
2. Економічне обґрунтування напрямів підвищення ефективності діяльності підприємства (*певної галузі*) в сучасних умовах.
3. Напрями забезпечення рентабельності господарської діяльності аграрного (*чи іншої галузі*) підприємства.
4. Економічний та соціальний розвиток підприємства в сучасних умовах господарювання.
5. Напрями розвитку аграрного підприємства (*чи іншої галузі*) в сучасних умовах господарювання.
6. Інвестиційна привабливість аграрного (*чи іншої галузі*) підприємства: оцінка та прогнозування.
7. Розробка та обґрунтування проекту підвищення ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності аграрного підприємства.
8. Розвиток інноваційного потенціалу: оцінка, напрями зміцнення та інвестиційне забезпечення.
9. Обґрунтування та інвестиційне забезпечення проекту розвитку підприємства.

10. Інвестиційна діяльність підприємства та її фінансове забезпечення.
11. Обґрунтування стратегії розвитку аграрного (чи іншої галузі) підприємства.
12. Розробка та обґрунтування стратегії підвищення ефективності діяльності підприємства.
13. Економічне обґрунтування напрямів підвищення конкурентоспроможності підприємства.
14. Конкурентні переваги підприємства та обґрунтування стратегії їх забезпечення.
15. Економічна оцінка діяльності підприємства та напрями підвищення його конкурентоспроможності.
16. Економічна оцінка ресурсного потенціалу підприємства та напрями підвищення ефективності його використання.
17. Виробничий потенціал підприємства та резерви підвищення ефективності його використання.
18. Економічне обґрунтування напрямків підвищення ефективності використання кадрового потенціалу.
19. Економічна оцінка використання трудових ресурсів аграрного (чи іншої галузі) підприємства.
20. Удосконалення системи мотивації та стимулювання персоналу та підвищення ефективності праці на підприємствах середнього (малого, великого...) бізнесу.
21. Стратегія розвитку промислового підприємства на основі сучасних механізмів мотивації.
22. Мотивація персоналу та її вплив на ефективність фінансово-економічної діяльності підприємства.
23. Економічне обґрунтування напрямків підвищення ефективності використання основного капіталу підприємства.
24. Економічна ефективність використання виробничих ресурсів аграрного підприємства.
25. Економічна ефективність використання машино-тракторного парку і шляхи її підвищення.
26. Економічна ефективність використання автопарку і шляхи її підвищення.
27. Економічна ефективність використання матеріально-технічної бази підприємства.
28. Економічне обґрунтування напрямків підвищення ефективності використання оборотних засобів підприємства.
29. Ефективність використання оборотних фондів у підприємстві на напрямки її підвищення.
30. Ефективність матеріально-технічного забезпечення підприємства в сучасних умовах.
31. Фінансово-економічний аналіз діяльності сільськогосподарського (або іншої галузі) підприємства та резерви підвищення його ефективності.

32. Фінансові ресурси аграрного (*чи іншої галузі*) підприємства та шляхи підвищення ефективності їх використання.
33. Фінансово-економічна діагностика розвитку підприємства.
34. Фінансово-економічна оцінка результативності діяльності сільськогосподарського (*чи іншої галузі*) підприємства.
35. Фінансове забезпечення розвитку аграрного (*чи іншої галузі*) підприємства.
36. Дослідження внутрішніх резервів підвищення фінансової стійкості підприємства.
37. Комплексна діагностика фінансового стану підприємства.
38. Ефективність використання земельних ресурсів в аграрному підприємстві та напрями її підвищення.
39. Сучасний рівень та напрями підвищення ефективності розвитку галузі рослинництва (*або підгалузі рослинництва*) в аграрному підприємстві.
40. Економічне обґрунтування напрямів підвищення ефективності виробництва продукції тваринництва (*або підгалузі тваринництва*) в аграрному підприємстві.
41. Витрати підприємств та напрями зменшення витратомісткості виробництва продукції в аграрному (*чи іншої галузі*) підприємстві.
42. Економічне обґрунтування ефективної цінової політики підприємства.
43. Ефективність інтенсифікації виробництва продукції рослинництва в господарстві (*тваринництва*).
44. Креативна економіка та її роль у економічному розвитку торговельного підприємства.
45. Обґрунтування проекту диверсифікації діяльності підприємства.
46. Розробка бізнес-моделі розвитку підприємства.
47. Система бізнес-процесів підприємства та їх оптимізація.
48. Економічна безпека підприємства: методи оцінки та формування механізму її забезпечення.
49. Розвиток практики соціально відповідального ведення бізнесу на вітчизняних підприємствах.
50. Розвиток та ефективність діяльності віртуальних підприємств.

Студент за погодженням з науковим керівником та завідувачем кафедри може запропонувати свою тему наукового дослідження відповідно до змісту освітньої програми, оформивши заявою з обґрунтуванням.

4. ОРІЄНТОВНІ ЗРАЗКИ ПЛАНІВ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Ефективність діяльності підприємства та напрями і резерви її підвищення

ВСТУП

РОЗДІЛ I. Теоретико-методичні основи ефективності діяльності підприємства та факторів її підвищення

РОЗДІЛ II. Аналіз ефективності діяльності досліджуваного підприємства та факторів її обумовлюючих

2.1 Коротка організаційно-економічна характеристика діяльності підприємства

2.2 Аналіз ефективності напрямів (галузі, підгалузі, структурних підрозділів) підприємницької діяльності

2.3 Аналіз впливу факторів на ефективність діяльності підприємства

РОЗДІЛ III. Напрями та резерви підвищення ефективності підприємницької діяльності підприємства

3.1 Напрями підвищення продуктивності виробничих ресурсів

3.2 Фактори підвищення прибутковості виробництва продукції

3.3 Узагальнення резервів підвищення ефективності діяльності підприємства

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічна ефективність використання трудових ресурсів підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ ДОСЛІДЖУВАНОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

2.1 Коротка організаційно-економічна характеристика досліджуваного підприємства

2.2 Оцінка інтенсивності використання трудових ресурсів

2.3 Аналіз ефективності формування і використання персоналу підприємства

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Вплив чинників на рівень продуктивності праці

3.2 Мотивація праці як фактор підвищення ресурсовіддачі

3.3 Напрями удосконалення кадрової політики підприємства

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Кадровий потенціал підприємства та економічне обґрунтування напрямків підвищення ефективності його формування та використання

	ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СУТНОСТІ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА МЕТОДИКИ ЙОГО ОЦІНКИ	13
РОЗДІЛ 2	АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В ТОВ «ХХХХХ»	23
	2.1 Загальна організаційно-економічна характеристика підприємства	23
	2.2 Аналіз складу та структури кадрового потенціалу	31
	2.3 Ефективність використання кадрового потенціалу у ТОВ «ХХХХХ»	37
	2.4 Мотивація праці у ТОВ «ХХХХХ»	45
РОЗДІЛ 3	ЕКОНОМІЧНЕ ОБґРУНТУВАННЯ НАПРЯМКІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ У ТОВ «ХХХХХ»	52
	3.1 Оцінка кадрового потенціалу підприємства за методом «Квадрат потенціалу»	52
	3.2 Експертна оцінка кадрового потенціалу підприємства	55
	3.3 Визначення економічного ефекту від впровадження заходів по підвищенню ефективності використання кадрового потенціалу	63
	ВИСНОВКИ	71
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	76
	ДОДАТКИ	79
	Додаток А. Звітність підприємства	80

Ефективність використання і відновлення основних виробничих фондів підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ I. Теоретико-методичні основи вивчення ефективності використання та політики відновлення основних виробничих фондів підприємства

РОЗДІЛ II. Аналіз використання та джерел відтворення основних виробничих фондів підприємства

2.1 Коротка організаційно-економічна характеристика підприємства

2.2 Динаміка, структура, рівень забезпеченості та ефективності використання основних виробничих фондів підприємства

2.3 Амортизаційна політика підприємства та аналіз джерел розширеного відтворення основних виробничих фондів

РОЗДІЛ III. Напрями підвищення ефективності використання та відновлення основних виробничих фондів та їх вплив на результативність підприємницької діяльності

3.1 Шляхи підвищення ефективності використання основних фондів підприємства

3.2 Удосконалення амортизаційної політики та напрями розширення інвестиційних ресурсів

3.3 Резерви ефективності підприємницької діяльності в результаті підвищення фондозабезпечення

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Ефективність використання виробничих ресурсів та напрями її підвищення в діяльності підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ I. Теоретичні та методичні основи дослідження ефективності використання виробничих ресурсів та напрями її підвищення

РОЗДІЛ II. Аналіз ефективності використання виробничих ресурсів у виробничій діяльності об'єкта дослідження

2.1 Коротка організаційно-економічна характеристика підприємства

2.2 Динаміка, структура та рівень забезпеченості підприємства виробничими ресурсами

2.3 Аналіз ефективності використання виробничих ресурсів у виробничій діяльності підприємства

РОЗДІЛ III. Напрями підвищення ефективності використання виробничих ресурсів в підприємницькій діяльності

3.1 Резерви підвищення продуктивності праці

3.2 Напрями підвищення ефективності використання виробничих фондів підприємства

3.3 Узагальнення резервів підвищення рівня ефективності використання виробничих ресурсів у виробничій діяльності

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Фінансово-економічна діагностика діяльності підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

2.1 Загальна організаційно-економічна характеристика підприємства

2.2 Аналіз майнового стану і ділової активності підприємства

2.3 Аналіз платоспроможності і фінансової стійкості підприємства

2.4 Аналіз прибутковості діяльності підприємства

РОЗДІЛ 3. ФАКТОРИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Фінансово-економічна діагностика банкрутства досліджуваного підприємства

3.2 Фактори економічного зростання підприємства

3.3 Напрями оптимізації порогу рентабельності операційної діяльності в досліджуваному підприємстві

3.4 Узагальнення резервів підвищення фінансово-економічного стану підприємства

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Рівень конкурентоспроможності суб'єктів підприємницької діяльності та напрями (резерви) її підвищення

ВСТУП

РОЗДІЛ I Теоретичні та методологічні основи дослідження конкурентоспроможності підприємства

РОЗДІЛ II Аналіз рівня конкурентоспроможності діяльності підприємства (об'єкта дослідження)

2.1 Організаційно-економічна характеристика діяльності підприємства

2.2 Аналіз динаміки показників конкурентоспроможності підприємницької діяльності та факторів їх обумовлюючих

2.3 Порівняння конкурентних позицій підприємства на регіональному товарному ринку

РОЗДІЛ III Напрями підвищення рівня конкурентоспроможності діяльності підприємства

3.1 Напрями підвищення конкурентоспроможності товарної продукції

3.2 Шляхи розвитку ефективних напрямів діяльності підприємства

3.3 Узагальнення резервів підвищення рівня конкурентоспроможності діяльності підприємства

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Ефективність виробництва і реалізації продукції зернових культур та напрями її підвищення

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР В ТОВ «XXXX»

2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності підприємства

2.2. Аналіз динаміки виробництва продукції зернових культур

2.3. Аналіз ефективності виробництва продукції зернових культур

РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА І РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР.

3.1. Напрями з підвищення урожайності та валового збору культур.

3.2. Обґрунтування доцільності придбання нового зернозбирального комбайну

3.3. Ефективність виробництва і реалізації продукції зернових культур на перспективу.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ДОДАТКИ

Сучасний рівень та напрями підвищення ефективності розвитку галузі скотарства в аграрному підприємстві

	ВСТУП
РОЗДІЛ 1	ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ СКОТАРСТВА
РОЗДІЛ 2	АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ СКОТАРСТВА В ТОВ «XXXX»
2.1	Організаційно-економічна характеристика підприємства
2.2	Аналіз виробництва продукції галузі скотарства
2.3	Аналіз економічної ефективності виробництва продукції скотарства в Товаристві
РОЗДІЛ 3	ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ СКОТАРСТВА У ТОВ «XXXX»
3.1	Обґрунтування напрямів підвищення молочної продуктивності корів
3.2	Резерви підвищення продуктивності великої рогатої худоби на відгодівлі
3.3	Економічна ефективність виробництва продукції скотарства на перспективу
	ВИСНОВКИ
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
	ДОДАТКИ

Виробничий потенціал підприємства та резерви підвищення ефективності його використання

	ВСТУП
РОЗДІЛ 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ТА МЕТОДИ ЙОГО ОЦІНКИ
РОЗДІЛ 2	АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ В ТОВ «XXXXXX»
2.1	Організаційно-економічна характеристика підприємства

- 2.2 Аналіз використання ресурсної складової виробничого потенціалу підприємства
- 2.3 Аналіз виробничого потенціалу з виробництва продукції рослинництва та тваринництва
- 2.4 Ефективність використання сукупного виробничого потенціалу підприємства
- РОЗДІЛ 3 РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ В ТОВ «XXXXXX»
- 3.1 Застосування SWOT-аналізу для оцінки виробничого потенціалу підприємства
- 3.2 Резерви з підвищення ефективності використання земельного потенціалу та потенціалу з виробництва продукції рослинництва
- 3.3 Резерви з підвищення ефективності використання потенціалу основних засобів та потенціалу з виробництва молока
- ВИСНОВКИ
- СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
- ДОДАТКИ

Розробка та обґрунтування проекту підвищення ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства

2.2. Аналіз забезпеченості та ефективності використання ресурсного потенціалу

2.3. Оцінка рівня інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Шляхи покращення інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства

3.2. Розробка проектів з реінжинірингу бізнесу

3.3. Підвищення соціально-економічної ефективності підприємства за рахунок запровадження інноваційно-інвестиційних проектів

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Мотивація та стимулювання праці як засіб підвищення ефективності діяльності підприємства

- ВСТУП
- РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МОТИВАЦІЇ ТА СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ЯК ЗАСОБУ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА
- РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ПРОЦЕСІВ МОТИВАЦІЇ ТА СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ В ТОВ «XXXX».
- 2.1 Організаційно-економічна характеристика ТОВ «XXXX»
 - 2.2 Аналіз використання персоналу підприємства, як об'єкта мотивації та стимулювання праці
 - 2.3 Аналіз системи мотивації та стимулювання праці в підприємстві
- РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ ТА СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ЯК ЗАСОБУ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «XXXX»
- 3.1 Оцінка рівня задоволеності працівників системою мотивації та стимулювання праці в лікарні
 - 3.2 Розробка сучасної моделі системи мотивації та стимулювання праці ТОВ «XXXX»
 - 3.3 Визначення ефектів від удосконалення системи мотивації та стимулювання праці
- ВИСНОВКИ
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
ДОДАТКИ

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 "Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання"
2. Методичні вказівки «Загальні вимоги до написання і захисту кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти: методичні вказівки для викладачів та здобувачів вищої освіти денної і заочної форм навчання факультету економіки і менеджменту / уклад. Н.І. Строченко, Л.О. Рибіна. Суми: Сумський національний аграрний університет, 2022. 24 с.
3. Положення про кваліфікаційні роботи у Сумському національному аграрному університеті / Уклад.: І. Д. Скляр, Г. І. Ребенко, О. М. Бакуменко, О. В. Таценко, Є. А. Самохіна, Н. О. Капінос, Л. О. Рибіна, Л.А.Циганенко, Н.М.Баранік, Г.О.Бабошина, О.І.Рибіна Суми: СНАУ, 2022. 17 с.
4. Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки, спеціальність 051 – Економіка. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/03/051-ekonomika-M.pdf>

*С.І. Терещенко
Н.І. Строченко
О.М. Ковальова*

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

**для здобувачів 2 курсу
другого (магістерського) рівня вищої освіти
денної та заочної форм навчання
спеціальності 051 «Економіка» ОПІ «Економіка підприємства»**

Суми, РВВ, Сумський національний аграрний університет, вул. Кондратьєва, 160

Підписано до друку: _____ 2023р. Формат А5: Гарнітура Times New Roman
Тираж 100 примірників Замовлення Ум. друк. арк. 0,92